

**TO'QIMACHILIK VA YENGIL SANOAT KORXONALARI UCHUN
ZAMONAVIY KADRLAR TAYYORLASHNING AMALIY YECHIMLARI**

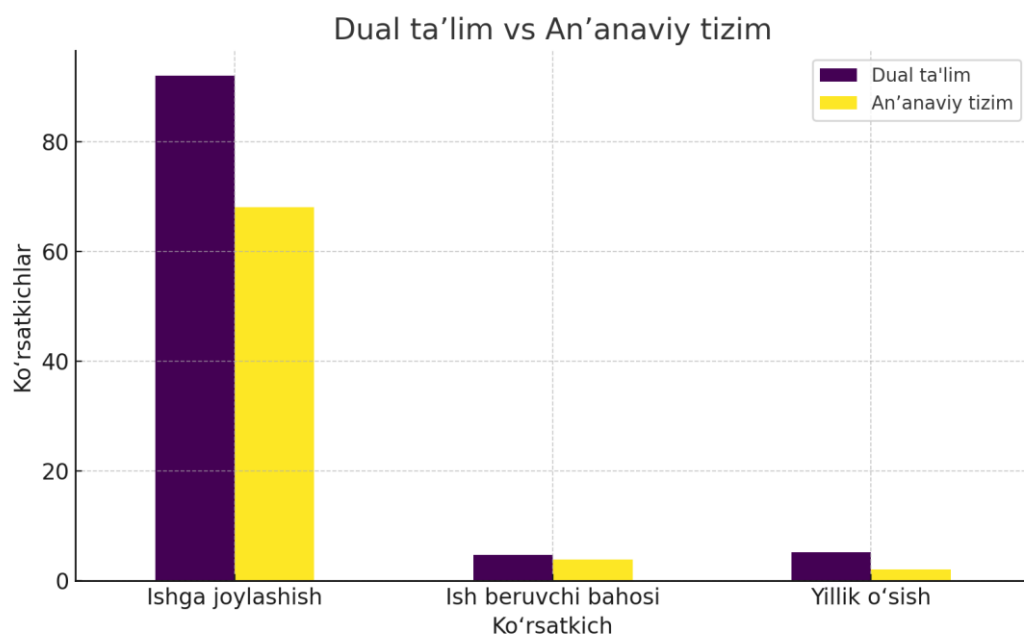
Magistrant Salimov Temurbek Normurod o'g'li

Toshkent To'qimachilik va yengil sanoati instituti

Magistrant Jumadullayeva Muyassar Abdrazak qizi

Toshkent davlat transport universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada to'qimachilik va yengil sanoat korxonalarida yuqori malakali kadrlar tayyorlash masalasi xalqaro tajriba va amaliyot asosida tahlil etilgan. Dual ta'lim tizimi, uzluksiz kasbiy rivojlanish, texnoparklar va raqamli texnologiyalar orqali kadrlar salohiyatini oshirish bo'yicha yechimlar ko'rib chiqilgan. Dunyo va O'zbekiston statistikasi asosida mavjud holat va istiqbollar yoritilgan.

1-rasm. Dual ta'lim va An'anaviy tizim taqqoslanishi

Kalit so'zlar: to'qimachilik sanoati, kadrlar siyosati, dual ta'lim, xalqaro standartlar, innovatsion ta'lim, raqamli texnologiyalar

Аннотация: В данной статье проанализированы вопросы подготовки высококвалифицированных кадров в предприятиях текстильной и легкой промышленности на основе международного опыта и практики.

Рассмотрены решения по повышению кадрового потенциала через систему дуального обучения, непрерывное профессиональное развитие, технопарки и цифровые технологии. На основе статистических данных мира и Узбекистана освещены текущее состояние и перспективы.

Ключевые слова: *текстильная промышленность, кадровая политика, дуальное образование, международные стандарты, инновационное образование, цифровые технологии.*

Annotation: *This article analyzes the issue of training highly qualified personnel in textile and light industry enterprises based on international experience and practice. Solutions aimed at enhancing human resource potential through the dual education system, continuous professional development, technoparks, and digital technologies are examined. The current situation and future prospects are highlighted based on global and Uzbekistan statistics.*

Keywords: *textile industry, personnel policy, dual education, international standards, innovative education, digital technologies.*

1. Kirish

To'qimachilik va yengil sanoat butun dunyo bo'ylab eng yirik ishchi kuchini band qilgan tarmoqlardan biri hisoblanadi. Xalqaro Mehnat Tashkiloti (ILO) ma'lumotlariga ko'ra, bu sohada 2023-yilda dunyo bo'yicha 300 milliondan ortiq odam faoliyat yuritgan. Ushbu tarmoqning muvaffaqiyati bevosita malakali mutaxassislar bilan ta'minlanish darajasiga bog'liq.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-iyundagi PQ-289-sonli qaroriga ko'ra, 2030-yilgacha yengil sanoat eksport hajmini 10 milliard AQSh dollariga yetkazish rejalashtirilmoqda. Biroq, bu maqsadga erishish uchun raqobatbardosh, texnologik savodxon kadrlar muhim ahamiyat kasb etadi.

2. Jahon tajribasi: ilg'or yondashuvlar va natijalar

2.1 Dual ta'lim tizimi

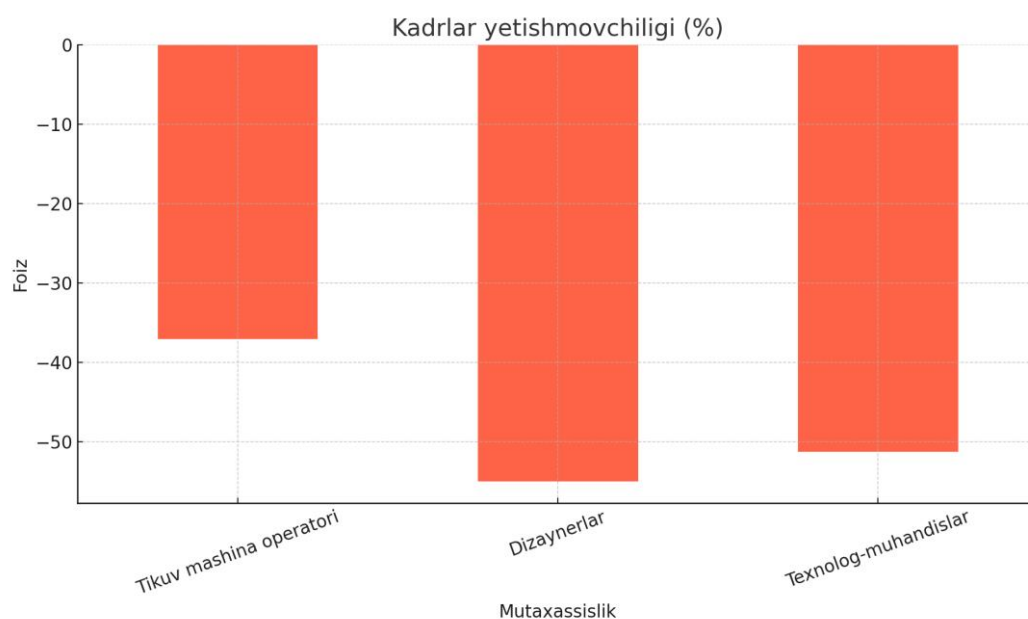
Germaniya va Shveysariya tajribasi shuni ko'rsatadiki, sanoat uchun kadrlar tayyorlashda dual ta'lim modeli eng samarali hisoblanadi. Ushbu tizimda ta'lim

jarayonining 60% amaliyotga, 40% nazariyaga ajratiladi.

Ko'rsatkich	Dual tizim ishtirokchilari (%)	An'anaviy tizim ishtirokchilari (%)
Ishga joylashish darajasi	92%	68%
Ish beruvchilar tomonidan baho	4.7/5	3.9/5
Yillik o'sish sur'ati	5.2%	2.1%

3. O'zbekiston sharoitida mavjud holat

3.1 Mehnat bozori va ta'lim o'rtasidagi tafovut

2-rasm. O'zbekistonda kadrlar yetishmovchiligi (%)

O'zbekiston yengil sanoatida 2023-yilda 500 mingdan ortiq ishchi faoliyat yuritgan bo'lsa, ularning 42 foizi tegishli texnik bilim va ko'nikmalarga ega emasligi aniqlangan (UzStat, 2023).

Mutaxassislik	Talab mavjud (nafar)	Mavjud kadrlar (nafar)	Tafovut (%)
Tikuv mashina operatori	35,000	22,000	-37.1%

Dizaynerlar	10,000	4,500	-55%
Texnolog- muhandislar	8,000	3,900	-51.3%

4. Amaliy yechimlar va istiqbollar

4.1 Ta'lim-sanoat integratsiyasini kuchaytirish

- Har bir yirik korxonaga kamida bitta texnikum biriktirish (klaster modeli).
- Amaliyot o'tashning majburiy tizimini yaratish (180–360 soatgacha).

4.2 Raqamli texnologiyalarni joriy etish

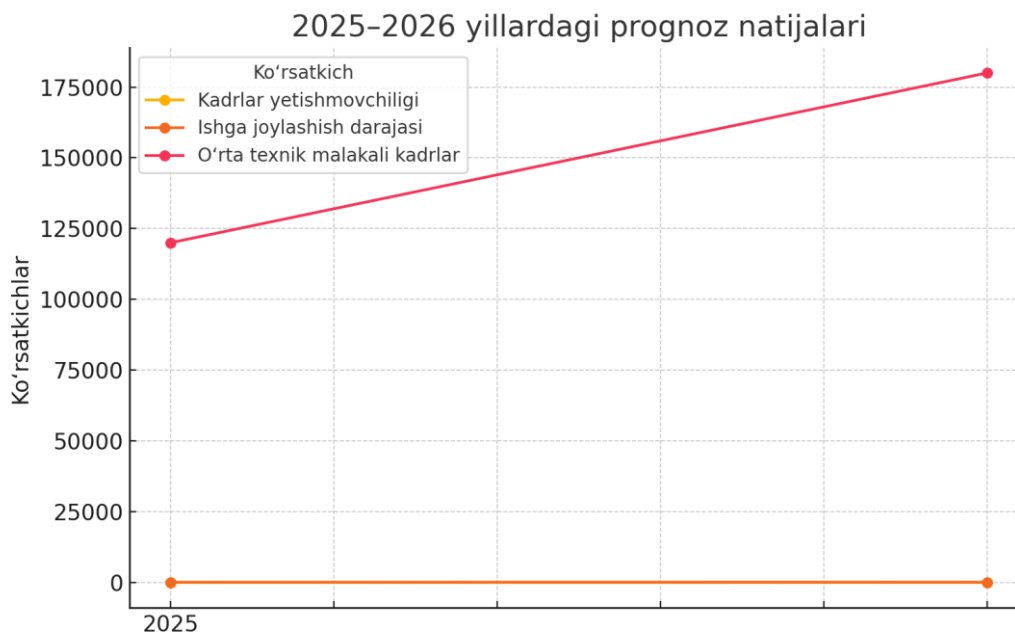
- AR/VR asosida tikuv mashinalari, bo'yash texnologiyalarini o'rganish imkonini beruvchi simulyatorlar.
- Onlayn o'quv platformalari (Coursera, Udemy asosida lokal platformalar).

4.3 Ustozlik tizimini rivojlantirish

- Har bir ishlab chiqarish ustasiga 3 nafar o'quvchi biriktirish.
- Tajribali mutaxassislarni darslarga jalb qilish uchun subsidiya tizimi.

Taklif etilayotgan yechimlarning kutilayotgan ta'siri (2026-yilgacha prognoz):

Ko'rsatkich	Hozirgi holat (2025)	Kutilayotgan natija (2026)
Kadrlar yetishmovchiligi	40%	15%
Ishga joylashish darajasi	54%	80%
O'rta texnik malakali kadrlar	120,000	180,000

3-rasm. 2025–2026 yillardagi prognoz ko'rsatkichlari

5. Xulosa

To'qimachilik va yengil sanoat rivojlanishida zamonaviy kadrlar tayyorlash hal qiluvchi omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Dual ta'lim tizimini kengaytirish, raqamli texnologiyalarni joriy etish va xalqaro standartlarga mos o'quv dasturlar orqali O'zbekistonda malakali kadrlar salohiyatini oshirish mumkin. Bu esa nafaqat ichki bozor, balki global raqobatda ham barqaror o'sishga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ–289-sonli qarori, 2022-yil 28-iyun.
2. Xalqaro Mehnat Tashkiloti (ILO) hisobotlari, 2023-yil. www.ilo.org
3. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi – UzStat, www.stat.uz, 2023-yil ma'lumotlari.
4. OECD (2022). Skills Outlook Report.
5. GIZ (2021). Dual Vocational Education and Training – German Experience.
6. Uzbekistan Textile and Garment Industry Association (UzTextile), 2023-yil statistik ma'lumotlari.
7. UNESCO (2022). Technical and Vocational Education and Training (TVET) Global Monitoring.

8. Coursera va Udemy platformalarining o'quv resurslari bo'yicha umumiy ma'lumotlar.
9. Innovatsion rivojlanish vazirligi axborot xizmati, 2023.
10. Shveysariya Ta'lim Markazi (Swisscontact), 2022-yil dasturlari bo'yicha hisobotlar.